

Villamos energia és mécsvilág

Mindazok, akik nem értenek egyet a paksi kapacitásfejlesztéssel, ne használjanak villanyt!

Népszavazást akarnak a Paksi Atomerőmű bővítése ellen; azt mondta Szél Bernadett, a Lehet Más a Politika társelnöke, hogy elmennek a falig, sőt azon túl is. Nem lehetett tudni, mit jelent az, hogy a falon túl...

Akik ma arról beszélnek, hogy utólag szavazzunk egy törvényesen eldöntött, az ország ellátásbiztonsága szempontjából kiemelt létesítményről, azok nem demokraták, ha annak is nevezik magukat. A népszavazást kezdeményezők tulajdonképpen azt kérdezik, hogy szükségünk van-e a villamos energiára, vagy visszatérünk a mécsvilághoz.

A mécsvilágításhoz is kell olaj, a villanyellátáshoz sem elég a konnektor, áramot is kell bele vezetni. Az áramnak most több mint harminc százaléka importból származik, nem itthon állítjuk elő. Ez az ellátásbiztonságot jelentősen veszélyezteti. Az év első hónapjaiban 2000-2200 MW-ot, a Paksnak megfelelő teljesítményt kellett importból vételeznünk.

Ennyi hiányzott a rendszerből. Azért hiányzik, mert a hazai erőművek elöregedtek, azokat nem újították meg, és nincs megfelelő kapacitás.

Az import pedig olyan, mint a kutya vacsorája. Ha az exportálóknak van feleslegük, akkor adják, de ha megszorul a kapca, s nekik is szükségük van rá, akkor nem adják, amit sajnos nem lehet kizárni; bekövetkezhet, hogy egyszer csak a konnektorokban nem lesz feszültség.

Mit szólnának ehhez azok, akik most azt hirdetik, hogy minek az atomerőmű?

Jogos a kérdés, hogy kerültünk ilyen helyzetbe? Úgy, hogy privatizálták a villamosenergiaipart, az idegen tőke betette a lábát és nem történtek fejlesztések, a hazai rendszerben teljesítményhiány állt elő. Azért nem történtek meg a fejlesztések, mert a piac privát szereplőinek nincsen ellátási kötelezettségük, hanem csak akkor építenek erőművet – és ezért nem építettek –, ha nekik az rövid távon nyereséges.

Korábban a villamosenergia-ellátásban az ellátásbiztonság és a legkisebb költség elve volt a meghatározó. A piacgazdaságban pedig a legnagyobb profit elve az irányadó. Ezért csak a rövid távú, úgynevezett piaci érdekek érvényesülnek, de a jövőben szükséges kapacitásról nem gondoskodnak. Ezért állt elő ez a kapacitáshiány. Az államot azonban természetesen kötelezettség terheli az állampolgáraival szemben. Elég csak utalni a villamosenergia-törvényre, amely kimondja, hogy az államnak biztosítani kell a villamos energiát.

Amit most mindenki természetesnek tart. De ezt, mint láttuk, a villany piaci rendszere veszélyezteti.

Ezért van az, hogy a felelős állam kénytelen azokat a kapacitásokat létrehozni, amelyek szükségesek az ellátáshoz.

Tehát erőművet építeni kell, ezer megawattokra van szükség. Nemcsak a Paks II-ről van szó, hanem 2030-ig a paksi kapacitáson kívül még további 4000-5000 MW erőművi kapacitást kell létrehozni. Sajnos nem vagyunk választási helyzetben, hogy különféle, technikailag, üzembiztonságilag azonos változat

közül az olcsóbbat válasszuk, mert ma nincsen változat, és ezért nincsen olcsóbb sem. Nem lehet várni az időjárásfüggő, csak állami támogatással fenntartható megújuló energiaforrásokra sem, hogy azok majd olcsóbbak lesznek, s a villanytárolás is megoldódik.

Ellátásbiztonságot garantáló erőművet építeni hosszú távú, nagy befektetés, ezért nem csinálja a rövid megtérülésben érdekelt magántőke.

Az államnak megvan és megvolt a szándéka, hogy ezt megoldja, de nincsen elég pénze, mert a privatizáció következtében a villamosenergiaiparban az utóbbi évtizedekben keletkezett nyereség nagy részét kiszivattyúzták az országból. Tehát nem halmozódott fel az új kapacitás létesítéséhez szükséges beruházási összeg. Ezért hitelt kell felvenni onnét, ahol kedvező feltételekkel adnak. S mivel az oroszok adtak, onnét vettük fel. Ez nem politikai szimpátia kérdése, ez egy pragmatikus gazdasági döntés. Tudjuk, láttuk, tapasztaltuk, hogy mit jelentett nekünk az IMF-kölcsön.

Az ellenzők egyik fő „szakmai” érve, lózungja a „kiszolgáltatottság”. És itt érdemes egy kis kitekintést tennünk. Látnunk kell, hogy az egész Európai Unió „kiszolgáltatott”: az energiahordozók 54 százalékát importból szerzi be, mind a gáz, mind az olaj, mind a szén egyharmadát Oroszországból! A németek az oroszok elleni embargó élharcosai, ugyanakkor különmegállapodást kötnek az oroszokkal az Északi Áramlat nevű gázvezeték második ütemére, amelyből minket kizárnak. Ezzel szemben az atomenergia hazai energiaforrásnak tekinthető, mert a hasadóanyagból több évre lehet tartalékot képezni. Két évre tartalékoljuk a hasadóanyagot, amit elvileg nem csak az oroszoktól lehet beszerezni, máshol is gyártanak ilyen üzemanyagot. Igaz, hogy elég nehéz azt adaptálni, de ennek az elvi lehetősége fennáll.

A Paks elleni propagandisták a hozzá nem értés magabiztosságával hirdetik, hogy ez a villany nagyon drága lesz. Azt, hogy mi lesz itt húsz-harminc év múlva, azt senki nem tudja megmondani, aki erre vállalkozik az önjelölt jós. A mai globalizált világban csak egyvalami biztos, a bizonytalanság. Mivel a magántőke nem vállal felelősséget a szolgáltatásért, az államnak kötelessége felelősséget vállalni.

Nagy-Britannia kormánya is az atomerőmű létesítése érdekében kényszerült évtizedekre előre árat vállalni.

A sunyin kódolt oroszellenesség, a versenyeztetés elmaradására való hivatkozás sem megalapozott, a politikai haszonszerzést szolgálja.

Amikor Paks bővítése felmerült, akkor kézenfekvő volt, hogy ezt az ismert, de mára már még fejlettebb orosz technológiával valósítsuk meg. A mostani tervezett blokkok még a korábbiaknál is biztonságosabbak, s ehhez a megfelelő szakmai háttérünk megvan. A hazai villamosenergia-ipar Paks kivételével szinte teljesen leépült. A privatizáció következtében nem történtek felújítások, fejlesztések. Leépült az egész energetikai tervezői és kutatóintézeti rendszer, a gyártás, nincs kazán-, nincs turbinagyártás stb. Egyetlen terület van, az pedig az atomenergetika, ahol a szükséges szellemi potenciál, világszínvonalú tervezési, üzemeltetési tapasztalat megvan. Mind az egyetemen az oktatásban, mind kutatóintézetben megvan az a bázis, amelyben világszínvonalon vagyunk. Ami az üzemeltetést illeti: piacképes az a tudás, ami Pakson megvan, és ezt más országokban is értékesíteni lehet. A Paks II is magyar tulajdonú erőmű lesz. Tehát az itt termelt villannyal mi rendelkezünk.

Az atomerőmű bővítésének szükségessége nem a Fidesz-kormány idejében vetődött fel. Már a 2009.

március 9-i parlamenti szavazáskor egyetértés volt abban, hogy az ország biztonságos ellátása érdekében az atomerőmű fejlesztésére szükség van. Ezt a konszenzust mondta fel az MSZP, csatlakozva a minipártok hisztériájához. Eléggé árulkodó a politikai moráljukra, hogy saját korábbi döntéseikkel szembefordulnak. Jó lesz megjegyezni.

Felmerül a kérdés, hogy milyen politikusok azok, akik azt mondják magukról, hogy ők akarják vezetni az országot, mert szerintük mások rosszul vezetik, s az elemi szakmai hozzáértést mellőzve, még jellemtelenül is viselkednek?

Az ellenzők sokáig az uniós szabályozás álarca mögé bújva támadták a hazai energiabiztonság legfontosabb elemét. Abban reménykedtek, hogy uniós megerősítést kapnak, de az ún. „demokratikus” ellenzéki minipártok látványos vereséget szenvedtek. Most már bizonyítványuk van arról, hogy hamisan hivatkoztak az uniós szabályokra. Ennek ellenére nem akarják feladni a kétkedésnek, a hazugságoknak az utóbbi években nagy befektetéssel végrehajtott konkolylhintését. Új fegyverrel próbálkoznak, bohózatot akarnak csinálni a népszavazás intézményéből is. Úgy tesznek, mint a kvízzjátékokban, több kérdést is beadtak, hátha valamelyik jó lesz. Ez is a „hozzaértésüket”, zavarkeltő szándékukat minősíti. Számukra van egy olyan népszavazást helyettesítő javaslatom, amely nem kerül pénzbe, környezetkímélő, és az energetikai függőséget is csökkenti.

Hirdessenek bojkottot a villanyhasználatra: mindazok, akik nem értenek egyet a paksi kapacitásfejlesztéssel, ne használjanak villanyt!

Legalább addig ne, amíg a vizionált gazdaságos, helyettesítő megújuló energiakapacitások üzembe kerülnek. A propaganda mellett fontosnak tartom a bojkottot hirdető személyes példamutatását. A Mavir honlapján, a villanyfogyasztás csökkenése objektíven megállapítható lesz, s kiderül, hogy mennyien támogatják közérdekű kezdeményezésüket.

A szerző az Energiapolitika 2000 Társulat elnöke

A privatizáció következtében nem történtek felújítások, fejlesztések. Leépült az egész energetikai tervezői és kutatóintézeti rendszer, a gyártás, nincs kazán-, nincs turbinagyártás stb.

Egyetlen terület van, az pedig az atomenergetika, ahol a szükséges szellemi potenciál, világszínvonalú tervezési, üzemeltetési tapasztalat megvan

